

H. Luistelu/jääpelit	syventäen 7.–8. luokan taitoja: kuntoluistelu
I. Tanssi musiikkiliikunta	lattarit, humppa muotitansseja

Liite: Ajankäyttösuunnitelma

7.3.16 Kotitalous

Vuosiluokat 7–9

Kotitalousopetus perustuu käytännön toimintaan ja ryhmässä työskentelyyn. Se antaa oppilaalle mahdollisuuden hankkia erilaisissa arkipäivän tilanteissa tarvittavia tietoja ja taitoja: käytännön toimintataitoja, tiedonhankinta- ja käsittelytaitoja sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. Taidon käsite sisältää konkreettisten työsuoritusten lisäksi ihmissuhdetaidot sekä eettisyyteen ja esteettisyyteen ohjaavat taidot. Yksittäisen sisältöalueen korostamista tulisi välttää, koska opetuksessa kaikki sisältöalueet ovat oppimisen kohteena samanaikaisesti. Työtä tehdään kuten kotonakin, jossa eri sisältöalueiden toimintoja toteutetaan yhtä aikaa. Tulevaisuutta tulisi ennakoida pohtimalla, mikä on olennaista ns. ydinoppiainesta tulevaisuuden maailmassa. Yhteistyötä tehdään erityisesti terveystiedon ja biologian kanssa.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristön tulee tukea opetussuunnitelman perusteiden mukaan oppilaan oppimismotivaatiota ja uteliaisuutta sekä hänen aktiivisuuttaan, itseohjautuvuuttaan ja luovuuttaan. Tavoitteena on avoin, rohkaiseva, kiireetön ja myönteinen ilmapiiri, johon pyrkivät sekä opettaja että oppilaat omalla toiminnallaan. Kotitalousluokan lisäksi fyysiseen oppimisympäristöön voivat kuulua esimerkiksi koulun ATK-luokka, kouluravintola, koulun puhtaanapito, lähikaupat, luonto, näyttelyt, kauppatori ja halli, erilaiset oppilaitokset, kierrätyskeskukset sekä monet Oulun kaupungin liikelaitoksista. Myös ravintolassa käymistä voidaan harjoitella ja tehdä eväsretkiä. Työtapojen tulisi ohjata oppilaita omatoimisuuteen, itseohjautuvuuteen ja omatoimiseen, jopa itsenäiseen tiedonhankintaan.

Tieto- ja viestintäteknikkaa voidaan käyttää kotitalousopetuksessa sekä oppimisen että vuorovaikutuksen tukena. Kotitalousluokassa tulisi mahdollisuuksien mukaan olla tietokone Internet-yhteyksineen ja erilaisine työvälineohjelmineen sekä tulostin. Oppilaiden työprosessien dokumentoimiseen sekä oppimateriaalin tuottamiseen tulisi kotitalousopettajilla olla käytössään digikamera. Sen avulla voidaan valokuvata erilaisia projekteja valmisteluvaiheineen kuten esimerkiksi juhlia. Digi- ja videokameraa voidaan käyttää myös erilaisten työvaiheiden havainnollistamiseen. Internetistä voidaan etsiä tietoja ja ideoita projektien suunnitteluvaiheessa, erityisesti valinnaiskursseilla sekä perusopetuksesta lähtien hyödyntää eri palvelimien laajat ”keittokirjat”. Myös työpäiväkirjoja, projektitehtäviä ja portfolioita voidaan tehdä luokkakoneilla. Verkossa voidaan esitellä omia projekteja, valmiita tuotoksia sekä niiden valmistusprosesseja. Vastavuoroisesti verkosta voidaan saada palautetta omista töistä, vaihtaa kokemuksia ja välittää ideoita. Yhteistyöhankkeita eri koulujen välillä voidaan toteuttaa sekä kotimaassa että maan rajojen ulkopuolella.

Arviointi

Kotitaloudessa arvioinnin tehtävänä on ohjata ja kannustaa oppimista sekä motivoida oppilasta pyrkimään asetettuihin tavoitteisiin. Arvioinnin kohteena ovat käytännön toimintataidot, tiedonhankinta- ja tiedonkäsittelytaidot sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot.

Kotitaloutta arvioidaan monipuolisesti. Oppilaan aktiivista roolia tulisi korostaa niin oppimisessa kuin arviointissakin. Itsearviointia, pariarviointia ja ryhmän sisäistä arviointia (esim. 3–4 oppilasta) voidaan toteuttaa esimerkiksi seurantalomakkeiden, taulukoiden ja arviointikeskustelujen avulla. Kokeet, projektityöt, tutkielmat, portfoliot ja oppimispäiväkirja voivat olla oppilaan arvioitavia kirjallisia tuotoksia. Käytännön tuntityöskentelyä on mahdollista seurata esimerkiksi kirjaamalla havaintoja systemaattisesti lomakkeille tai vihkoon. Kotitalouden arviointiin voivat kuulua myös kotona suoritettavat käytännön tehtävät esim. ruoanvalmistuksen tai puhtaanapidon alueelta. Näihin tehtäviin voidaan myös liittää vanhemmilta pyydettävä palaute. Persoonallisuuden kehittymistä ja sosiaalistumista voidaan tukea henkilökohtaisen palautteen avulla. Näin oppilaan käsitys itsestään oppijana ja kasvavana ihmisenä kehittyy yksilöllisen, totuudenmukaisen ja monipuolisen palautteen myötä. Arviointitietojen tallentamiseen opettaja voi käyttää tietokonetta. Näin oppilaskin voi helposti seurata oppimistaan sekä arvioida itseään. Kotitalouden arvioinnissa noudatetaan valtakunnallisia kotitaloudelle laadittuja hyvän osaamisen kuvauksen kriteerejä.

Keskeiset tavoitteet	Keskeiset sisällöt	Aihekokonaisuudet
<p>Perhe ja yhdessä eläminen Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää luovuuttaan ja mielikuvitustaan • kokee onnistumista käytännön kotitaloustöiden harrastamiseen • kehittää arjen hallinnan taitojaan • tunnistaa omat tarpeensa ja arvostuksensa sekä niiden yhteydet valintoihin ja arkipäivän toimintoihin • arvostaa suomalaista perinnettä osana kansainvälistä maailmaa. 	<ul style="list-style-type: none"> • hyvät tavat, erityisesti ruokailutavat ja asiallinen kielenkäyttö • toisten oppilaiden huomioiminen työskentelyssä, yhteistyö- ja neuvottelutaitojen kehittäminen • tasapuolinen työn jako, oman vastuun tiedostaminen • suomalainen tapakulttuuri, myönteinen asenne muiden maiden tapakulttuureihin • tasa-arvon merkitys perheessä, koulussa, kotona ja työelämässä 	<p>Ihmisenä kasvaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • töiden tasapuolinen jako ja muiden huomioonottaminen joka kerta
<p>Ravitsemus ja ruokakulttuuri Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää luovuuttaan ja mielikuvitustaan • kokee onnistumista käytännössä ja innostuu kotitaloustöiden harrastamiseen • kehittää arjen hallinnan taitojaan • ymmärtää terveellisen ruuan merkityksen hyvinvoinnilleen ja tekee terveyttä edistäviä valintoja • arvostaa suomalaista ruokaperinnettä osana kansainvälistyvää maailmaa • toimii luontoa mahdollisimman vähän kuluttaen ja ympäristöstä huolehtien. 	<ul style="list-style-type: none"> • erilaiset ravitsemussuositusmallit ja terveellisen ruuan valinta käytännössä • ravintoaineet (energia- ja suojaravintoaineet) • hygienian ruuan valmistusprosessissa • tavallisempien elintarvikkeiden tunnistus ja käyttö suomalaisten perus-ruokien ja leivonnaisten valmistuksessa eri vuodenaikojen raaka-aineita hyödyntäen • täysipainoisten aterioiden suunnittelu ja toteutus ravintosuositusten mukaisesti • käyttäytyminen erilaisissa ruokailutilanteissa (arkiateria, juhla, pikaruokailu) • matkustelun ja maahanmuuttajien vaikutus ruokakulttuuriin • lähiruoka-ajattelu: vastuu ympäristöstä, jätteiden lajittelu jokakertainen ja turhan pakkaamisen välttäminen 	<p>Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys</p> <ul style="list-style-type: none"> • suomalaiset juhlat, perusruuat ja leivonnaiset <p>Viestintä ja mediataito</p> <ul style="list-style-type: none"> • pakkausmerkinnät <p>Ihminen ja teknologia</p> <ul style="list-style-type: none"> • ruoanvalmistus koneiden turvallinen käyttö
<p>Kuluttaja ja muuttuva yhteiskunta Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • kehittää arjen hallinnan taitojaan • tunnistaa omat tarpeensa ja arvostuksensa sekä niiden yhteydet valintoihin ja arkipäivän toimintoihin • toimii luontoa mahdollisimman vähän kuluttaen ja ympäristöstä huolehtien 	<ul style="list-style-type: none"> • lyhyen ajan budjetti, oman rahankäyttösuunnitelman laadinta • kuluttaja oikeudet ja velvollisuudet (esim. maksamattoman laskun seuraukset) • kuluttaja-asiatietous • vertailun merkitys hankinnoissa (esim. ostetun tavaran/palvelun hinta ja laatu -suhteessa itse tuotettuun) • ostopäätösten tarpeellisuus, turvallisuus ja taloudellisuus, kestävä kehitys, mainosten vaikutuskeinot 	<p>Vastuu ympäristöstä, luonnosta ja kestävästä tulevaisuudesta</p> <ul style="list-style-type: none"> • kertakäyttöhyödykkeet • itse tehdyn arvostus <p>Osallistuva kansalaisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuluttajan oikeudet, velvollisuudet
<p>Koti ja ympäristö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas 	<ul style="list-style-type: none"> • kodin, erityisesti oman huoneen ylläpitopuhdistus 	<p>Vastuu ympäristöstä,</p>

<ul style="list-style-type: none"> • kokee onnistumista käytännön työskentelyssä ja innostuu kotitalousteiden harrastamiseen • käyttää luovuuttaan ja mielikuvitustaan • kehittää arjen hallinnan taitojaan • tunnistaa omat tarpeensa ja arvostuksensa sekä niiden yhteydet valintoihin ja arkipäivän toimintoihin • toimii luontoa mahdollisimman vähän kukahtaan ja ympäristöstä huolehtien 	<ul style="list-style-type: none"> • pyykinpesuaineen ekologinen ja järkevä valinta, tekstiilihoito-ohjemarkkien tunnistaminen, tavallisimmat pyykinpesu- ja jälkikasittelymenetelmät • ekologinen elämäntapa • mahdollisuudet lajitteluun ja kierrätykseen Oulussa • veden ja energian säästö • koneiden ja laitteiden turvallinen ja ergonominen käyttö ja kestävyys 	<p>luonnosta ja kestävästä tulevaisuudesta</p> <ul style="list-style-type: none"> • pesuainevalinnat, veden ja energian säästö <p>Ihminen ja teknologia</p> <ul style="list-style-type: none"> • koneiden ja laitteiden hankinta ja turvallinen käyttö
---	---	--

7.3.17 Valinnaiset aineet

4.-luokalla oppilaille on yksi vuosiviikkotunti valinnaisainetta. Valinnaisaine voi olla myös ryhmäkohtainen. Vuosittaiset valinnaisaineet päätetään syksyn suunnittelukokouksessa.

7.3.18 Oppilaanohjaus

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaan persoonallista kasvua ja kehitystä siten, että oppilaan opiskelunvalmiudet ja sosiaaliset taidot kehittyvät ja elämähallintataidot lisääntyvät. Ohjauksen tuella oppilas tekee omiin kykyihinsä ja kiinnostuksiinsa perustuvia opiskelua, koulutusta, arkielämää ja elämänuraa koskevia ratkaisuja. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on edistää koulutyön tuloksellisuutta, lisätä hyvinvointia koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Sen avulla edistetään myös koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Monikulttuurisuuteen kasvaminen, kansainvälistyminen ja erilaisuuden arvostaminen otetaan huomioon ohjauksessa. Kunkin vuosiluokan tärkeitä oppilaanohjauksen kysymyksiä käsitellään oppilaan, huoltajan ja opettajan välisissä arviointikeskusteluissa.

Perusopetuksen alkuvaiheesta alkaen luodaan pohja oppilaanohjauksen tavoitteiden toteutumiselle. Tavoitteet täydentyvät ja syvenyvät siirryttäessä vuosiluokalta toiselle. Opintopolun nivelvaiheissa oppilasta tuetaan turvalliseen siirtymiseen oppilaanohjaajien ja opettajien sekä tulevan oppilaitoksen ohjaushenkilöstön välisellä yhteistyöllä.

Koulun opetussuunnitelman luvuissa 2.5.1.1 ja 2.5.2 kuvataan koulun opettajien, opinto-ohjaajien ja muun henkilöstön yhteistyö oppilaan ohjaamisessa yhtenäisen opintopolun eri vaiheissa. Työnjako eri henkilöiden kesken kirjataan opetussuunnitelmaan.

Eheyttäminen ja aihekokonaisuudet

Aihekokonaisuuksista oppilaanohjauksessa painottuvat eniten ihmisenä kasvaminen, osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys sekä kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys.

<p>Oppilaanohjauksen yleiset tavoitteet kaikilla vuosiluokilla</p>
<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppii itsenäisyyteen, vastuullisuuteen ja itsetuntemukseen • oppii yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja • oppii kehittämään oppimisvalmiuksiaan ja tunnistamaan oppimisvaikeuksiaan sekä etsimään apua ongelmatilanteissa